

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/57/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413223180
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4413223180.4

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobkyne: F. S., rod. I. K. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. U. B. X, R., K. W., právne zastúpená: JUDr. Ema Zacharová, advokátka s.r.o. so sídlom Nové Zámky, Forgáčova bašta 7, IČO: 47 237 023, proti žalovaným: 1. K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., 2. J. Q., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XX, XXX XX D., 3. S. I., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX D., 4. K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX/XX, XXX XX D., všetci právne zastúpení: JUDr. Helena Kontrová, advokátka so sídlom Semerovo 414, IČO: 31 823 807, o určenie, že finančné prostriedky 16.500 eur s príslušenstvom patria do dedičstva, o odvolaní žalovaných 1.- 4. proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 9C/254/2013-263 zo dňa 21. októbra 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolacie konanie týkajúce sa výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie z a s t a v u j e .

V zastavujúcej časti odvolacieho konania žalobkyni priznáva voči žalovaným 1.- 4. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

V uvedenej časti žalobkyni priznáva voči žalovaným 1.- 4. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom I. určil, že finančné prostriedky v sume 16.500 eur s príslušenstvom, vedené ku dňu úmrtia poručiteľky neb. O. I. K., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX na vkladnej knižke č. XXXXXXXXXXXX/XXXX v I. I. O..I.. so sídlom T. XX, D., patrili ku dňu úmrtia neb. O. I. K., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX do bezpodielového spoluvlastníctva manželov neb. O. I. K., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, naposledy bytom K. W., K. U. B. X, R. a neb. K. I., rod. I., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom S. č. XXX a patria do dedičstva po nebohej O. I. K., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, II. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovaným. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 CSP a priznal ich žalobkyni v rozsahu 100 % voči žalovaným podľa § 262 odsek 1 CSP a o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením podľa ustanovenia § 262 odsek 2 CSP.

2. Proti uvedenému rozsudku podali odvolanie žalovaní 1.- 4. v celom rozsahu. Dňa 11.1.2020 doručili súdu prvej inštancie čiastočné späťvzatie odvolania a to v merite veci, teda vo vzťahu k výroku I. Zotrvali na odvolaní voči výroku II., teda v časti trov konania, ktoré odôvodnili tým, že podľa ich názoru sú dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. Uviedli, že pôvodný žalovaný v priebehu sporu zomrel. Oni nemali vedomosť o spore, nemali žiadne doklady, nemohli reagovať ešte pred podaním žaloby. Vo svojich stanoviskách vychádzali z vedomostí a presvedčenia pôvodného žalovaného, ktorý najlepšie vedel, že hotovosť netvorila spoločný majetok, že ide o sumu nadobudnutú pred uzavretím

manželstva. Nemôže slúžiť v ich neprospech, že I. I. O..I.. už dôkazy o vkladoch z roku XXXX nevedela predložiť. Nevykonanie tohto dôkazu nebolo z dôvodu na ich strane. Vykonanie tohto dôkazu by jednoznačne preukázalo, že žalovanú hotovosť, resp. pôvodne vkladná knižka, netvorila bezpodielové spoluvlastníctvo O. I. a K. I.. Žiadali rozsudok v uvedenej časti zmeniť a žalobkyni náhradu trov konania nepriznať.

3. K odvolaniu žalovaných sa písomne vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že v danom spore neexistujú dôvody osobitného zreteľa pre použitie § 257 CSP, žalovaní žiadne také okolnosti nepreukázali a ani na ne nepoukázali. Poukázali na judikáciu, napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo 17/2009, 5Cdo/67/2010, 3MCdo 46/2012 v zmysle ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, ktoré možno použiť iba za kumulatívneho splnenia dvoch podmienok - existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa a zároveň existencie výnimočných okolností. Pri posudzovaní splnenia podmienok použitia § 257 CSP musí súd prihliadať aj na dopad jeho použitia na stranu, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá a všímať si aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. V konaní neboli preukázané žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa a ani výnimočné okolnosti, ktoré by mohli odôvodňovať nepriznanie jej náhrady trov konania. Žalovaní poznali skutkový stav a napriek tomu jej nárok popierali. Bolo by nespravodlivé, keby jej ako strane, ktorá dôvodne bránila svoje porušené práva, nebol priznaný nárok na náhradu trov konania, ktoré pri svojej obrane vynaložila. Žiadala rozsudok v napadnutej časti trov konania ako vecne správny potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj zisteným skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené. Preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku II. o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Predmetom konania na základe žaloby podanej dňa 27.9.2013 bolo určenie, že vkladná knižka č. XXXXXXXXXXX/XXXX s hotovosťou 16.500 eur s príslušenstvom vedená v I. I. O..I.. D. ku dňu úmrtia neb. O. I. K., rod. I., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov neb. O. I. K. a K. I., nar. XX.X.XXXX a je predmetom dedičstva po poručiiteľke.

6. Súd prvej inštancie o podanej žalobe prvýkrát rozhodol rozsudkom zo dňa 31.3.2014 č. k. 9C/254/2013-57 tak, že žalobu zamietol. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 7.10.2015 č. k. 5Co/692/2014-90 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nepreskúmateľnosti pre zmätočnosť a nedostatok dôvodov. Poukázal na to, že žalovaný v priebehu dedičského konania najprv uzatvoril dedičskú dohodu ohľadne predmetnej vkladnej knižky, teda nepoprel, že išlo o spoločný majetok. Svoje stanovisko zmenil, keď zistil, že je potrebné postupovať podľa K. dedičského práva, podľa ktorého dedia majetok poručiiteľky iba deti a začal tvrdiť, že vkladná knižka a finančné prostriedky na nej sú jeho vlastníctvom.

7. Súd prvej inštancie následne rozhodol rozsudkom zo dňa 21.9.2016 č. k. 9C/254/2013-113 tak, že žalobe vyhovel. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 9.4.2019 č. k. 12Co/135/2017-202 uvedený rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že súdy nemali vedomosť o úmrtí pôvodného žalovaného, rozhodovali proti neexistujúcej osobe, nekonali s právnyimi nástupcami a tým došlo k závažným procesným vadám. Taktiež z dôvodu potreby zmeny petitu, pričom v odvolacom konaní nie je možné žalobu zmeniť, pričom nutnosť potreby zmeny žaloby zapríčinil žalovaný, ktorý neoznámil v konaní pred súdom prvej inštancie, že medzičasom došlo k výberu finančných prostriedkov a k zrušeniu žalovanej vkladnej knižky. Následne súd prvej inštancie rozhodol vo veci rozsudkom, ktorý je predmetom tohto odvolacieho konania.

8. Keďže žalovaní svoje odvolanie v merite veci vzali späť odvolací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že odvolacie konanie, ktoré bolo začaté v dôsledku odvolania žalovaných, je potrebné vo výroku I. v merite veci zastaviť podľa § 369 ods. 1-3, rešpektujúc dispozičné právo odvolateľa nakladať s odvolaním. Právoplatnosť napadnutého rozhodnutia vo výroku I. podľa § 369 ods. 2 CSP nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo.

9. Žalovaní tým, že vzali odvolanie vo výroku I. späť bez uvedenia dôvodu, procesne zavinili zastavenie odvolacieho konania, a z toho dôvodu žalobkyni patrí náhrada trov odvolacieho konania v zmysle § 256 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP.

10. Predmetom odvolacieho konania bol výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie týkajúci sa trov prvoinštančného konania. Žalovaní žiadali rozhodnúť podľa § 257 CSP a nepriznať v konaní úspešnej žalobkyni náhradu trov konania z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa. Za dôvody hodné osobitného zreteľa považovali to, že oni sú právní nástupcovia pôvodného žalovaného, nemali vedomosť o spore, nemali žiadne doklady, nemohli reagovať ešte pred podaním žaloby. Vo svojich stanoviskách vychádzali z vedomostí a presvedčenia pôvodného žalovaného. Ostatné odvolacie dôvody žalovaných sú pre posúdenie trov konania irelevantné, pretože sa týkajú posúdenia merita veci, rozoberajú nesprávnosť podľa ich názoru nesprávne závery súdu prvej inštancie, čo v tomto štádiu už nie je možné, pretože v časti výroku I. nie je odvolanie a vec bola právoplatne skončená vyhovením žalobe žalobkyne po zmene petitu.

11. Podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Citované zákonné ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradit' trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinением, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010 či sp. zn. 3 MCdo 46/2012) ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 292/07 či sp. zn. I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (nálež Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 727/2000). Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch.

12. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (Z. W. c. C. z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Z. c. Z. z 29. 5. 1997, H. c. F. z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (J. c. C. z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

13. Každé rozhodnutie súdu, ktorým súd neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu ustanovenia § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Takýto záver možno nakoniec odvodiť aj z dôvodovej správy k zákonu č. 160/2015 Z. z. (Civilný sporový poriadok), ktorá v rámci osobitnej časti vo vzťahu k dotknutému ustanoveniu konštatuje: „Navrhovaná právna úprava ponecháva osobitné kritérium na nepriznanie náhrady trov konania podľa predošlých zásad. Keďže uplatnenie tejto konštrukcie prichádza do úvahy len výnimočne, osobitné kritérium dôvodov hodných osobitného zreteľa sa má vykladať prísne reštriktívne.“ Vzhľadom na skutočnosť, že v súčasnosti platná právna úprava oprávnenia súdu nepriznať sporovej strane nárok na náhradu trov súdneho konania priamo vychádza z predchádzajúcej právnej úpravy, ktorá bola zakotvená v ustanovení § 150 OSP (túto

skutočnosť nakoniec potvrdzuje aj dôvodová správa k zákonu č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok) predchádzajúca judikatúra súdov, ktorá v zmysle § 150 OSP identifikovala dôvody hodné osobitného zreteľa oprávňujúce súd nepriznať náhradu trov konania sa nestala absolútnou a je využiteľná aj pri nachádzaní limitov uplatnenia § 257 CSP.

14. Obsah formulácie (pojmu) „dôvody hodné osobitného zreteľa“ je nutné vykladať najmä vo väzbe na zmysel a účel ustanovenia § 257 CSP. Spomenutým účelom tohto ustanovenia je primárne umožniť súdu zamedziť vzhľadom na celkové okolnosti prejednávaneho prípadu síce zákonným, no „prítvrdým“ rozhodnutiam, respektíve takým rozhodnutiam, ktoré by napriek svojej formálnej zákonnosti mohli vykazovať rozpor s dobrými mravmi.

15. Testovať jednotlivé okolnosti prípadu (dôvody hodné osobitného zreteľa) kritériom súladu prípadného rozhodnutia o (ne)priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania s dobrými mravmi prichádza do úvahy najmä vtedy, keď by priznanie nároku na náhradu trov súdneho konania úspešnej sporovej strane zakladalo u tejto strany sporu (a to najmä vzhľadom na to, ako si táto strana plnila svoje procesné povinnosti) neprímeraný (nezaslúžený) prospech (napr. úspešná strana sporu neuviedla skutočností a dôkazy už pri prvom úkone, ktorý jej patrilo, hoci tak urobiť mohla). V naznačenej súvislosti preto nemusia byť bez právneho významu napríklad ani okolnosti, ktoré viedli stranu sporu k uplatneniu jej nároku na súde a jej postoj v konaní. Inými slovami, súd si je v rámci rozhodovania o priznaní nároku na náhradu trov súdneho konania vždy povinný klásť otázku, či by vzhľadom na okolnosti prípadu bolo ich priznanie jednej zo strán sporu v súlade s dobrými mravmi (resp. či by bolo príkro nespravodlivé).

16. V danej veci žalovaní ako právni nástupcovia pôvodného žalovaného žiadali úspešnej žalobkyni nepriznať náhradu trov konania z dôvodu, že oni nemali vedomosť o spore, nemali žiadne doklady, nemohli reagovať ešte pred podaním žaloby a že nemôže slúžiť v ich neprospech, že I. I. O..I.. už dôkazy o vkladoch z roku XXXX nevedela predložiť a preto nemohli preukázať, že žalovanú hotovosť, resp. pôvodne vkladná knižka, netvorila bezpodielové spoluvlastníctvo O. I. a K. I..

17. Keďže odvolanie v merite veci bolo späťvzaté, pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania je irelevantný odvolací dôvod ohľadne dôkazov od I. I.. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná. Zo strany pôvodného žalovaného došlo k ním zavinenému predĺženiu konania a navýšeniu trov, keďže súdu zamĺčal, že vkladnú knižku, ktorá bola predmetom konania, v priebehu konania zrušil a finančné prostriedky na nej uložené od I. I. prevzal.

18. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že v konaní neboli preukázané žiadne okolnosti hodné osobitného zreteľa a ani výnimočné okolnosti, ktoré by mohli odôvodňovať nepriznanie náhrady trov konania úspešnej žalobkyni. Bolo by nespravodlivé, keby jej ako strane, ktorá dôvodne bránila svoje porušené práva, nebol priznaný nárok na náhradu trov konania, ktoré pri svojej obrane vynaložila. Nemožno existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa posudzovať iba s ohľadom na záver konania, kedy už účastníkmi na strane žalovanej boli právni nástupcovia po pôvodnom žalovanom, ktorý v priebehu konania zomrel.

19. Vzhľadom k tomu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal voči žalovaným 1.- 4. nárok na náhradu odvolacích trov. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).